

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

תזריע -
מצורע
תש"פ
♦♦♦
שנת
תש"פ
♦♦♦
גליון 49

יכתב בספר הזכרונות החיים והמוות

להכין את התשתית לבניית הישיבה החדשה, ובכך יזכה בעז"ה בהמשך הרבה מאד.

שבר ויגון נורא למשפחתו היקרה שיחיו, ובראשם הרבנית הצדקנית תחי' בת ת"ח הרה"ג ר' שמואל א. וולף שליט"א, השבורים ורצוצים מהאסון שבא בחטף, ולכל תלמידיו וידידיו ומוקיריו. אך דרכי ה' נעלמו מאתנו, ואין לנו אלא להתפלל ולזעוק אל ה' הושע ה' את עמך את שארית ישראל, ותחוס ותרחם עליהם לנחמם ולרפאותם מיגונם, ותמחר ותחיש לגאלנו מכל הצרות.

וכן נסתלק מעמנו דודנו הרה"ג ר' יצחק מאיר רוטנברג זצ"ל [המכונה רבי איצ'א] שזכה לשמש בצעירותו את פאר הדור והדרו מרן בעל החזו"א זצוק"ל, וכל ימיו הלך לאורו.

הרבה זכה לפעול למען הכלל בימי חייו, אם בעניני הטהרה שסייע בידי שלוחו של החזו"א רבי זליג שפירא זצ"ל, והמשיך בזה אח"כ כל ימיו, וכן בעוד הרבה ענינים חשובים מאד.

המקום ינחם את הרבנית הצדקנית תחי' ומשפחתו הדגולה ההולכים בדרכיו, וירפא את שברם, וינוחמו בנחמת ציון וירושלים.

סיפר רבינו בשם רבי איצ'א זצ"ל שפעם הלך לטייל עם מרן החזו"א זצוק"ל ואחז בידו את כנף הטלית קטן, ואמר לו החזו"א שכיון שאוחז את הכנף בידו, הוי כמאן דפסיק, כדאמרי' בב"מ דף ז' ע"א לענין סודר דחליפין, ונמצא שבאותו זמן אין לבגד כנף רביעי. [ופעם אחת ביקשני מרן זצוק"ל לברר בדיוק את המעשה מפיו זצ"ל].

כל אחד הוא עולם מלא

ובהיות שבעוה"ר תכפו עלינו הצרות רח"ל, ועזבו את העולם בחודש האחרון הרבה מאד צדיקים, ישרים וטובים, בארץ הקודש ובגולה, צריך להתחזק מאד שחס וחלילה לא יתאבן הלב, אלא להתעורר ולהפנים בלבנו "שכל אחד ואחד הוא עולם מלא", ולכל א' יש משפחה כאובה ומיותמת שהשאיר לאנחות.

וכשם שאם ה' הולך מן העולם ח"ו בזמן אחר, היו מרגישים מאד את חסרונו, ומשתתפים בצער המשפחה והסובבים, כך עלינו להרגיש כעת, בצער וחסרונו של כל יחיד ויחיד "בפני עצמו".

והרגשה נוראה היתה בשבת האחרונה, רק לחשוב כמה מאות רבות יהודים נמצאים כעת באמצע ימי השבעה על קרוביהם שנסתלקו בחטף בימי החג, ובשבוע האחרון, הרי הכאב והצער איום ונורא.

ומי במגיפה...

כשעמד הש"ץ בראש השנה וניגן בהתעוררות רבתי את המילים - היום יכתב בספר הזכרונות "החיים והמות" כמדומני שלא חשבנו כמה משמעות מעשית ונוראה טמונה במילים אלו.

אך האמת היא אמת, ובראש השנה יכתובו וביום צום כיפור יחתמו, מי יחיה ומי... ומי במגיפה!

היה רבינו מספר שפעם לקח אותו דודו, והראה לו כמה בתי עלמין, ואמר לו אתה רואה את הבית עולם הזה, הוא התמלא בשנה פלונית במגיפה, וכך הראה לו עוד בית עולם, ממגיפה אחרת, ה' ירחם. ולדאבונו כששומעים מה שקורה בעולם, אנחנו מתחילים לקלוט את המשמעות האיומה במשפטים אלו.

אך ח"ו לחשוב כן כעת, אלא אדרבה רואים שהקב"ה שומר עמו ישראל, ונותן בלב עצות כיצד להיזהר שלא יחלו ח"ו. ואנו אין לנו אלא לבטוח בשם ה' כי הוא טרף וירפאנו, יך ויחבשנו, יחיינו מיומיים וכו'.

ולהאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים, "והוא לבדו" עשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

ולהתחזק בתורה ותפילה, על החולים המרובים שיחלימו לגמרי במהרה, ועל הבריאים שלא יחלו ח"ו, ולהתחזק מאד בבטחון באבינו שבשמים, שיסיר מעלינו את המכה הזאת, ויאמר לצרותנו די!

ורואים בחוש האין שישנם חולים במצב נורא, שזוכים לחזור לחיים, ולהתאושש, ולהחלים, ועד כדי כך שכבר נתן הקב"ה בדם שלהם יכולת להציל חולים אחרים, הפלא ופלא. וכל זה נכתב בספר הזכרונות הנ"ל.

דודי ירד לנו וליקט שושנים

ובתוך הסערה הנוראה ירד הקב"ה לנו וליקט שושנה, הלא הוא בן דודנו הרה"ג ר' חיים אהרן טורצ'ין זצ"ל, איש אשר רוח בו, מלא חיות בכל דבר שבקדושה, בכל תחום שנחשוב עליו, היה הוא הרוח חיה באופנים.

ואף פעל ועשה להקים ישיבה קטנה מובחרת בבני ברק, ובאשר וסיפוק רב סיפר לי יבלחט"א על הקמת הישיבה בראשות הגאון רבי ברוך דב דיסקין שליט"א ראש ישיבת ארחות תורה, וביקש שיתפללו להצלחתה.

ועליו ניתן לומר חכם לב יקח מצות, שלא נח ולא שקט כדי להרבות תורה בישראל, וזימן הקב"ה לידו שיזכה

והקב"ה בעצמו מצטער בצערן של ישראל, וברחמי המרובים יאמר לצרותנו די.

האור שבתוך החושך

והנה חסד עושה הקב"ה עם בניו, וגם בעת שגוזר גזירה קשה רח"ל, בכל זאת מאיר פניו בהרבה אופנים, כדי שנראה ונבין "שהכל" זה רק רחמים, רחמים, ורחמים...

ולמשל א' מהדברים, מה שהרבה נצטער על זה רבינו זצוק"ל, הסתדר לעת עתה, שהפליא הקב"ה את חסדו והרכיבו ממשלה בארה"ק בלי הרשעים הגדולים עוקרי הדת, שכל מגמתם להצר צעדיהם של לומדי התורה ומקיימי המצוות. ותפילות ובכיות רבות שפך על זה רבינו זצוק"ל. ויהי רצון שנזכה באמת שיצא מזה אך טוב ומועיל לעולם התורה, ולכלל שומרי תורה ומצוות.

וכן רואים שאמנם מצד אחד הצער גדול על סגירת בתי כנסיות ובתי מדרשות, אך מצד שני נתחדשו הרבה

מאד הלכות חדשות שלא היו מודעים להם כלל, כגון בעיני צירוף ברואין אלו את אלו למנין, ועוד הרבה הלכות למכביר מתחדשים ומתלבנים בתקופה זו. והרי היה רבינו מביא את דברי רבי חיים וולוז'ניר בכתר ראש, שאמר שהי' נותן את "כל תפילותיו מעודו" עבור חידוש דין אחד מן הגמרא.

וכן יש קירוב גדול בין שכנים, שהוא בעצמו דבר גדול ונחת רוח לפני ית"ש, וכנהנה עוד מעלות שונות.

זמן להתחזק בכבוד התורה ובבין אדם לחבירו

והנה אנו נמצאים בימי העומר, שנענשו תלמידי רבי עקיבא על חוסר כבוד בחבריהם, וזמן זה היה אומר רבינו שהוא מסוכן ביותר לעינים שבין אדם לחברו, וצריך זהירות יתירה, אם בכל מיני חיכוכים שמתעוררים ונדלקים בימים אלו, ואם בזהירות יותר בדיבורים שאינן ראויין כלפי חבירו, ובביתו, הלואי שנזכה להתחזק בזה.

וגם הוא זמן שיש להתחזק בכבוד תלמידי חכמים, והגני רוצה להציג לפני היקרים שיחיו דבר נפלא הנוגע לכבוד האמוראים הקדושים.

הנה בדף היומי השבוע, שבת (דף מ"ז ע"א) מובא המעשה שהקפיד רבא על רב אויא שטינף בטיט שברגליו את המיטה. ולכאן נראה פלא גדול על רבא שיקפיד כ"כ על דבר כזה, עד שרצה לביישו.

ומצאתי בספר משנת השבת [שנתחבר ע"י הגי תרי גאונים רבי איתמר גרבוז שליט"א ראש ישיבת ארחות תורה, והגאון רבי א. דוד אפשטיין שליט"א מראשי ישיבת תורה בתפארתה], שמביאים מספר חזון יחזקאל שביאר בזה בשם חותנו הגה"צ ר' נתנאל תפילינסקי זצ"ל דהקפידא של רבא היתה על שהתנהג לא כהוראתו שמתיר לקמן (דף קכ"ד ע"ב) ליקח צרור של חרס ולקנח מנעליו, ובזה שנכנס רב אויא עם טיט במנעליו וניטפה המיטה, הראה רב אויא לכל שאינו נוהג כהוראת רבא, וע"ז הקפיד.

וראיתי שהביאו ג"כ בירחון התורני "הפלס" שיצא לאור לפני כמאה ועשרים שנה, וכתבו כנגד א' המשכילים שדיבר דברי דופי רח"ל על האמורא הקדוש רבא. ומוסיף שם שלפי ביאור זה, מובן הקשר לסוגיא דלעיל שהקפידו האמוראים לנהוג באתרא

של כל אחד כפי שיטתו, וכן המשך הגמ' דמייית מצרורות שבחצר ע"ש שחתם שמו נתנאל ירושלמי, והדברים נפלאים. יתן השי"ת שנזכה לכבד תלמידי חכמים כראוי, וכן כל א' וא' מישראל.

פתיחת מוסדות התורה היא המגן נגד הסכנה

והנה הגמ' מביאה במגילה דף ג' ע"א שבא שר צבא ה' אל יהושע בן נון, וחרבו שלופה בידו, על שביטלו תורה בלילה באמצע המלחמה. ואמר לו "עתה" באתי, ופרש"י על של עכשיו, והיינו ביטול תורה. ותוס' הביאו בשם הריב"ן דרמז לו על תלמוד תורה דכתיב ועתה כתבו לכם את השירה הזאת.

והביא מרן הגר"ש רחובסקי זצוק"ל בשם מרן הרב מפוניבז' זצוק"ל שביאר למה נקט המלאך דוקא מושג זה של "שירה". כי באמת מצד איסור ביטול תורה, יתכן שהיו פטורים, כיון שהיו עסוקים כל היום במלחמה. אלא שהמלאך וחרבו שלופה בידו, בטענה אחרת "הרי התורה היא שירת החיים, ומבחינה זאת אין הגבלות ופטורים, כי שירת התורה ממלאת כל כל

לבו של האדם, וכשיש לו שעה פנויה כל שהיא צריך לעסוק בתורה.

ולכן מיד וילן יהושע "בעומקה" של הלכה, לא סתם לימוד, אלא לינה בעומקא של תורה, שבזה באה שירה של תורה לידי הביטוי הכי חזק, כשמשקיע כל לבו, נפשו ונשמתו בעסק התורה, ע"כ דבריו הנפלאים.

והנה בימים אלו כשעדיין מרחפת הצרה הגדולה בראשנו, ויש קושי בפתיחת הישיבות הק' ומוסדות התורה בכלל. והרי התורה היא חיינו ואורך ימינו, וכפי שמרבה לעורר רבינו מרן שר התורה שליט"א שהחסרון בזה הוא דבר נורא.

ואחשוב בלבי הרי כל זה היא גזירה משמים, ודבר ראשון צריכים אנו להרבות בתפילות ותחנונים לפני בורא עולם, בדמעות שלישי, על החסרון העיקרי בכל מהות חיינו וקיומנו.

והקב"ה ברוב רחמי בודאי ימציא פתרון שנוכל כולנו לחזור לבתי מדרשות ולתלמודי תורה, ולזכות לשבתי בבית ה', ללון בעומקה של הלכה.

הכנסיה הגדולה

ואסיים במעמד האדיר של כינוס "לב לאחים" שהי' רבינו רואה בזה דבר חשוב מאד למען הצלת ילדי ישראל - בניו אהוביו של מקום, ולעודד את מה שהעמיד עם מרנן גדולי ישראל ובראשם מרן הגרא"מ שך זצוק"ל ויבלחט"א את "החובה" של האברכים היקרים שיחיו להפריש "מעשר" מזמנם לצאת לאחינו שבשדות לקרבם לתורה.

ואף בשנה הזאת שבמצוק העתים לא היה שייך לעשות את "הכנסיה הגדולה" כמתכונתה, זכו ראשי לב לאחים לקיימה במידת האפשר, באופן מוצלח מאד, ובודאי התעוררו רבים, ונתרבתה הדעת.

ונזכה כפי שאמר מרן המשגיח הגה"צ רבי מתתיהו חיים בן עטיל סלומון שליט"א ישלח דברו וירפאהו, שנרגיש כולנו את העריבות והמתיקות של התורה הק', ונתפלל על כל אחינו בית ישראל שיזכו לכך. ויקויים בקרוב ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים.